

Laborky

Na matfyzu jsme měli, jako asi každá škola, povinné fyzikální laboratoře. Vždy jsem se na ně těšil a do každé úlohy se pouštěl s vervou sobě vlastní. Má první úloha se týkala měření nízkých tlaků tekutinovým manometrem. Pravděpodobně to nějak souviselo s mým tehdejším oborem, jenž nesl hrdý název „Fyzikální elektronika a vakuová technika“.

U stolu bylo opravdu nádherné zařízení plné hadiček, skleněných trubiček a různých kohoutků. Návod jsem si samozřejmě nepřečetl, to bylo tenkrát pod mnou úroveň – přece na to přijdu sám. (I nedávno jsem takto s dcerou přistupoval ke skládání zakoupené kancelářské židle. Skončilo to kapitulací a potupným otevřením návodu.) Otočil jsem prvním kohoutkem. V aparatuře to rozkošně zabublalo a jinak se celkem nic nedělo. Povzbuzen úspěchem jsem otáčel jedním kohoutkem za druhým. Ale ouva. Jeden kohout byl pěkný prevít. Po jeho otočení vystříkla měřicí kapalina přímo na strop. Přiběhla taková malá paní křičící a ječící neuvěřitelně vysokým hlasem. Příliš jsem nevnímal, co na mě křičí. V každém případě šlo o zjevné vyjádření nesouhlasu s mým postupem měření. A tak jsem byl z prvních laboratoří potupně vyhozen.

O týden později jsem se rozhodl striktně postupovat podle návodu, abych nejitřil v laboratořích sloužící asistenty a asistentky. Opět jsem vyfasoval úlohu na nízké tlaky, tentokrát šlo o rotační vývěvu. U sousedního stolu dělali nějakou optickou úlohu a svědomitý asistent zkoušel mé kolegy z přípravy a ptal se, co to je lumen. Suše jsem od vedle poznamenal, že Lumen z našeho kroužku není a že půjde asi o omyl. Asistent se na mě obořil, ať si hledím svého a zjevně můj nejspíš vtip neakceptoval. Začal jsem tedy měřit. Přesně podle návodu. Stisknul jsem první i druhé tlačítko, jak bylo v návodu poznamenáno. Vývěva vyloudila jakýsi kvílivý zvuk a já přešel k dalšímu bodu. Měl jsem zapisovat údaje ze stupnice na přístroji. Opisoval jsem svědomitě nulu, na které ručička měřáku dogmaticky trvala. Bylo mně to sice divné, ale poučen minulým nezdarem jsem se rozhodl návodům ani asistentům neodporovat. Nuly jsem opisoval poctivě i poté, co se objevil nad přístrojem lehký namodralý dým. Další průběh již byl rychlý. Přiběhla ta malá ječící paní, byla ještě vzteklejší než minule a vykřikovala, že jsem zadřel a spálil jejich úžasnou rotační vývěvu. Netrvalo dlouho a byl jsem opět na chodbě.

Na další úlohu jsem přišel připraven a odhodlán nic nepokazit. Šlo o měření ekvipotenciál kolem elektrod ponořených do slabé kyseliny v jakési vaně. Asistent mě přezkoušel z teorie a já se mohl pustit do měření. Dva předchozí neúspěchy se ale přece jen podepsaly na mé psychice a ruce se mi neúměrně klepaly. Nevím, jak se to stalo, ale během chvíle byla kyselina všude jinde, jen ne v připravené plastové vaně. Opět přiběhla ta malá křičící paní a už jen sípala. Mezi vzdechy jsem několikrát zaslechl slovo index. Třesoucícma se rukama jsem vylovil z tašky index a obával se nejhoršího. Vyloučí mě ze studií? Nebo ho ve vzteku roztrhá a vyhodí z okna?

Další průběh byl neskutečný a dodnes nechápu, jak se to mohlo stát. Paní změnila mimiku a ztrápeným tichým hlasem šeptla, že laboratoře si ode mě zničit nenechá a podepsala mě do indexu jejich absolvování za celý semestr. Škoda! O tolik krásných úloh jsem přišel...

Nemyslím si, že bych byl nešikovný. Nicméně tehdejší smůla mě nasměrovala k teoretickým oborům studia. Fyzikální elektroniku a vakuovou techniku jsem záhy definitivně opustil a přestoupil na teoretickou fyziku.